

Kaki en Amerikaanse persimoon rassen

Deze lijst is opgesteld in het kader van het KCNL-project 'Voedselbossen in Zuidoost Nederland'

Robert Knops
CITAVERDE Bedrijfsopleidingen
06-03-2020

Diospyros kaki (kaki)

Kaki's worden 4-5 meter hoge struiken. De planten zijn goed winterhard tot -20°C, maar willen in het voorjaar bij warm weer snel uitlopen. Dan zijn ze heel vorstgevoelig. Dit komt omdat ze een landklimaat gewend zijn. Als ze op Amerikaanse persimoon onderstam geënt zijn lopen ze 1-3 weken later uit en zijn daardoor winterharder. Deze planten regenereren ook beter na vorstschade. Het zijn sierlijke grote struiken, met lekker geurende bloemen en mooie pitvruchten. De vruchten rijpen in het Nederlandse klimaat pas heel laat af. Dit is afhankelijk van het ras tussen eind oktober-januari. De vruchten moeten dus vaak halfrijp geplukt worden en dan binnen afrijpen. Als de vruchten onrijp geplukt worden wordt de smaak nooit hetzelfde als vruchten die rijp geplukt worden. De rassen die winterhard zijn zijn vaak adstringerend van smaak en worden pas na een paar weken geplukt en voldoende afgerijpt te zijn zoet van smaak. In Azië eten ze de gedroogde vruchten. In ons klimaat is de kwaliteit van de vruchten beduidend minder dan in de mediterrane. De kruisingen met de Amerikaanse persimoon zijn winterharder. De smaak is ook beter, want Amerikaanse persimoon smaken meer richting abrikozen. Ze hebben een rijkere smaak dan kaki's. De planten zijn tweehuizig, maar de kaki is parthenocarp dus er worden hoe dan ook vruchten gevormd. Bij bevruchten worden de vruchten groter en verliezen ze sneller hun adstringerende smaak. Ze hebben dan wel grote en bruine zaden. De vruchten bevatten veel vitamine A, C en E.

1. Hyakami Gosho

Dit is een eenhuizige plant en het ras is zelfbestuivend. De kaki valt onder het type PCNA (Pollination constant non astringent). Deze zijn bij volle rijpheid direct geplukt vanaf de struik eetbaar. Hij vormt grote cilindrische tot ronde vruchten die hard gegeten kunnen worden. De vruchten rijpen af van midden oktober tot december.

2. Jiro

De struik is tot -20°C winterhard. De kaki valt onder het type PCNA (Pollination constant non astringent). Deze zijn bij volle rijpheid direct geplukt vanaf de boom eetbaar. Ze zijn dus hard eetbaar. Er moet dan wel een warm klimaat heersen. De soort heeft een goede groei. De vruchtkwaliteit is goed en wij vonden de smaak van zelf licht onrijpe vruchten lekker. Ze rijpen vanaf half oktober. Ze krijgen grote afgeplatte vierkante vruchten van 190-240 gram. Een volwassenboom kan 40 kg vruchten geven.

3. Kasandra (D.kaki x D.virginiana)

Kasandra is een hybride van Great Wall, die ontwikkeld is door David Lavergne. Het is een kruising tussen een mannelijke zaailing (F2) van Rosseyanka die weer gekruist is met een virginiana. De bladeren lijken op kaki bladeren. Het ras is getest op -26°C, waarbij geen vorstschade is vastgesteld. De vrucht is 7 cm groot en is rijp heerlijk zoet. Het ras heeft een brix gehalte van ongeveer 21 en de vruchten rijpen rond eind oktober af. Het ras is parthenocarp.

4. Mikatani Gosho

Deze kaki valt onder het type PVA en VFNA (varying sweet). De bestuiver bepaald de smaak en kleur van de vruchten. Meestal zijn de vruchten volledig zaadloos die tijdens de rijping langzaam zoet worden. Bij bestuiving zijn de vruchten veel eerder zoet. Dit ras wordt door

'De moerbeiboom' als een van de meest winterharde rassen verkocht en in Voedselbos Beek zijn er ook goede ervaringen mee. Het ras is laatbloeiend en de vruchten zijn vroegrijpend. Het zijn ronde, zeer platte en bijna schotelvormige vruchten met een typisch kuiltje in het midden. De struiken hebben een opvallende opgaande groei (zuilvormig). De vruchten moeten narijpen. Ze rijpen vanaf begin oktober af.

5. Mount hoverla (D.kaki x D.virginiana)

Een moderne Oekraïense kruising. Het ras heeft hele grote vruchten (270 gram). Hij heeft de grootste vruchten van alle kruisingen. Ze rijpen in oktober. Hij heeft kruisbestuiving nodig. De boom produceert 60-70 kg per jaar. Hij is goed winterhard (-24°C).

6. Nikita's Gift (Diospyros kaki x virginiana)

Een synoniem is Nikitskaja Bordovaja. Het is een hybride tussen de kaki en Amerikaanse persimoon. Hierdoor zijn ze winterharder en dit ras is getest op -28°C. De ouders zijn Rosseyanka en een mannelijke kaki en stamt uit 1980. De bladeren en vruchten lijken op kaki. De struik wordt 3-3,5 meter hoog en heeft een piramidale vorm. Het ras is parthenocarp. De vrucht is 60-120 gram, zacht, zoet en heeft een goede smaak. Ze rijpen vanaf eind september tot december. Een volwassen plant produceert tot 70 kg per jaar. Dit ras heeft een betrouwbare productie.

7. Rossijanka / Russian Beauty (D.kaki x D.virginiana)

Synoniem zijn: Rosseyanka en Russian Beauty. Het is een hybride tussen kaki en Amerikaanse persimoon. Dit ras moet winterhard zijn tot -32°C. De struik wordt ongeveer 5 meter hoog en is piramidevormig. De vrucht weegt 50-60 gram, is zoet en heeft een goede smaak. Ze rijpen vanaf eind oktober. Het ras is parthenocarp. Een volwassen boom kan tussen 70-80 kg opleveren. Het is een goede groeier met hangende takken. Het blad lijkt meer op de Amerikaanse persimoon. Op een Amerikaanse persimoon onderstam rijpen de vruchten sneller af en is ook eerder eetbaar.

8. Tam kam

Een Koreaanse niet-adstringerende variëteit (PCNA). Deze moet goed winterhard zijn in Nederland. Dit is een van de meest winterharde niet-samentrekkende kaki's. De naam betekent "zeer zoet". De vrucht is fel oranje en heeft een goede kwaliteit. De vruchten rijpen van oktober tot november. Het zijn middelgrote struiken die snel in productie komen.

Diospyros virginiana (Amerikaanse persimoon)

Een onbekende maar sierlijke en leuke fruitsoort. Het is een grote struik tot 10-15 meter hoge maar kleine boom. De planten zijn tweehuizig, maar er zijn rassen die parthenocarp of eenhuizig zijn. Als er een mannelijke plant toch voor bestuiving zorgt dan is de vruchtkwaliteit beter. De vruchten worden dan bijvoorbeeld zoeter en iets groter van maat. Er zitten dan wel grote bruine pitten in. De vruchten smaken zoetzuur en zijn 2-4 cm groot. Het aroma neigt naar abrikoos en is beter dan van een kaki. Ze blijven wel langer adstringerend, maar dit is minder dominant dan bij adstringerende kaki's. De vruchten werken snel verzadigend. Ze rijpen afhankelijk van het ras tussen eind oktober-januari af. In Nederland kunnen het beste rassen gezet worden die buiten vroeg afrijpen. Idealiter dus rond begin november. De vruchten zijn goed rijp wanneer de oranje schil naar lichtbruin verkleurd. Ze zijn bestand tegen enige vorst. De soort heeft tijd nodig om goed aan te gaan en is gevoelig voor vruchtboomkanker. Sommige rassen zijn hier gevoeliger voor. Ze groeien langzaam en hebben tijd nodig om vruchten te gaan dragen. Vooral geënte planten zijn de eerste jaren breekgevoelig. Planten die op Amerikaanse persimoononderstammen geënt zijn zijn winterharder en hebben een betere vruchtkwaliteit. De vruchten schijnen ook een week eerder af te rijpen.

1. Early jewell / H118

Dit is een vroege en grootvruchtige Amerikaanse persimoon. De pitvrucht heeft een goede kwaliteit. Het ras is parthenocarp en produceert ieder jaar vruchten. Als er geen mannelijke plant met 90 chromosomen is, dan krijgt het ras pitloze vruchten. Dit ras is geselecteerd uit het James Claypool Breeding Program. De vruchten zijn lekker en rijpen vroeg af. Ze rijpen vanaf half oktober af.

2. Ernie (man)

Een mannelijke plant die in ieder geval getest is bij Meader, Yates en Campbell NC10.

3. Dollywood

De vruchten rijpen vanaf eind oktober af. Ze zijn groot, oranje en hebben een hele goede smaak. Het ras is ontstaan uit het Claypool Breeding Programm. De plant is een zaailing van Early Golden. Het ras heeft een goede productie.

4. Geneve long /Gordon (D.virginiana x D.kaki)

Tegenwoordig wordt het ras meestal Gordon genoemd. Een kruising tussen kaki en Amerikaanse persimoon. Het ras is goed winterhard. De plant is ontstaan in een veredelingsproject van professor George Slate's (Cornell University) in Geneva, New York. De vrucht heeft kenmerken van de kaki en de Amerikaanse persimoon. De bladeren lijken op Amerikaanse persimoon. De vrucht is langwerpig en neigt naar de zoete smaak van kaki. Na de oogst houdt de vrucht zich nog een week, waardoor hij geschikt is voor commerciële doeleinden. De vrucht rijpt goed na wanneer hij geoogst is. Ze rijpen vanaf half oktober tot november af. De kleur is geeloranje en verliest snel zijn adstringerendheid. Het is een stevige vrucht.

5. K-6 (Claypool)

K6 is een selectie van Pflanzenspezl. Ze zijn zoet en hebben een goed aroma. De vrucht heeft citrus tonen. Ze moeten goed rijp zijn voordat ze gegeten kunnen worden. Het zijn voor Amerikaanse persimoens grote ronde vruchten. Een kruising tussen Yates en Early Golden, die eerder rijp is.

6. Morris Burton

Morris Burton is ook een product van John Gordon in New York. Een ras met een goede smaak. De vrucht is relatief klein.

7. NC21

Supersweet (NC21) is een vroegrijpende variëteit. Het ras zet zonder bestuiving gemakkelijk en veel vrucht. De zoete vruchten kunnen al gegeten worden wanneer ze een beetje zacht zijn. Dit is de enige variëteit die enigzins hard te eten is.

8. Pieper

Dit is de vroegstrijpende Amerikaanse persimoen. Ze rijpen al vanaf half september. Het is mogelijk dat ze in Nederland begin oktober afrijpen. De plant heeft kleine ronde vruchten. De bloemen hebben geen bestuiving nodig voor een goede vruchtzetting. Ze rijpen vanaf half oktober. Het ras komt uit het zuidelijkste gedeelte van Ontario, Canada.

9. Prairie Dawn

Dit ras is van Fruithunters® Prairie Dawn. Het is een product van de fruithunter Jim Gilbert. Hij is al 20 jaar bezig met het veredelen van Amerikaanse persimoens. De vrucht is bij volledige rijpheid niet adstringerend, zoet en heeft een goed abrikozen aroma. De vrucht is ongeveer 5 cm groot. Het is een snel groeiend ras en jonge planten dragen al snel vruchten. Dit ras blijft redelijk compact door de vroege en hoge vruchtbaarheid. De soort is parthenocarp. Ze rijpen vanaf eind september tot midden oktober af.

10. Ruby

Ruby is een cultuurvariëteit met grote vruchten die vanaf eind oktober tot half november afrijpen. Ze smaken rijp richting abrikoos.

11. Sestronka NB21 (Diospyros kaki x virginiana)

De onderstam in Beek is van Diospyros virginiana. Hij loopt hierdoor tot drie weken later uit en is daardoor winterharder. De vruchten zijn heel groot en ze lijken meer op kaki, maar de smaak gaat meer richting de Amerikaanse persimoen. Het is een kruising tussen Nikitskaya Bordovaya gekruist met een kaki. Hij is hierdoor iets minder winterhard en hij rijpt later af. Hij is winterhard tot -20°C. De struik heeft een opwaardse groei en is een redelijke groeier.

12. Szukiss (man/vrouw)

Dit is een éénhuizige variëteit. Het ras heeft kleine vruchten, maar ze zijn zoet en rijpen vroeg af. Hij staat bekend als een goede bestuiver.

Bron en voor meer informatie zie: <http://demoerbeiboom.be/nl/catalogus/kaki>.